

Zpráva o činnosti TC227/WG1 za rok 2022

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC227/WG1 v roce 2021

V roce 2022 se konala 2 jednání. První jednání proběhlo on-line formou, druhé jednání pak hybridním způsobem, kdy se část zástupců sešla na jednání v Paříži a zbytek byl připojen on-line.

Jarní jednání se konalo 10. a 11. května 2022

1. Revize CPR (nařízení o stavebních výrobcích)

Byl publikován návrh revidované verze CPR. Připomínky mají být zaslány do 5. července 2022. Zástupcem Anglie bylo uvedeno, že bude možné ve výrobních normách uvádět třídy. Podle stávající platné verze není zapotřebí vyžadovat prohlášení o vlastnostech pro výrobky zhotovené na stavbě. Toto zcela jasně nevyplývá z nového návrhu směrnice. Schválení nového CPR může trvat 3-4 roky. Jedinou povinnou základní charakteristikou, která se bude muset deklarovat budou „vlivy změny klimatu“ podle přílohy 1.

2. Jednání TC227

Breixo Gomez shrnul závěry jednání komise TC227. Uvedl, že díky situaci s výrobními normami, které nebyly citovány ve věstníku Evropské unie a po diskuzi, která trvala 2 roky, bylo v roce 2021 zahájeno CIB (Committee Internal Balloting) – tzv. interní hlasování. Výsledky hlasování byly následující:

- Příprava na možné budoucí přepracování norem Ano 13/ Ne 7
- Žádost o deharmonizaci norem výrob. N orem Ano 3/ Ne 17
- Použít příručky CENU a revidovat mandát a podle toho též harmonizované normy Ano 6/ Ne 14
- Nedělat nic a čekat Ano 12/ Ne 8

Nejvíce kladných hlasů získala první a poslední otázka – připravit se na budoucí přepracování norem, zatím se zdržet dalších aktivit. Úkolem pro konvenora WG1 je specifikovat, co by mělo být v nové systematické revizi výrobních norem.

3. TG3 Výrobní normy

Breixo Gomez podal přehled o stavu výrobních norem. Vysvětlil, že opravný proces, který byl zahájen Evropskou komisí na základě neschválení výrobních norem ve věstníku OJEU nebude ukončen pro výrobní normy zpracovávané v komisi TC227 před rokem 2025.

Dále uvedl, že instrukce k zahájení CIB byly kritizovány některými členy TC227/WG1, protože nebyly jasně formulovány. Několik zástupců členských zemí uvedlo, že mělo být v instrukcích uvedeno, že se má při interním hlasování vybrat pouze 1 kladná odpověď, a ne hlasovat ke každé otázce ANO/NE.

Navíc k této situaci se všechny výrobní normy EN 13108-1 až 9 + normy pro kvalitu -20, -21 nacházely ve stádiu systematické revize, kdy mělo být do 2.12. 2021 rozhodnuto o tom, jestli normy revidovat nebo ponechat ve stávajícím znění. Protože výsledek hlasování o revizi výrobních norem dopadl nerozhodně (polovina zemí hlasovala pro revizi/polovina zemí proti), bylo nakonec rozhodnuto revizi norem nezahajovat. Místo toho bylo navrženo založit novou úkolovou skupinu WG1/TG5 pro přípravu vstupů pro rozhodčí komisi EU, která bude rozhodovat o konečném přijetí norem.

Z výše uvedeného vyplývá poměrně komplikovaná situace celého procesu přijímání výrobních norem. Názor ČR, který byl tlumočen je deharmonizovat normy, protože harmonizace norem jednotlivým členským zemím nic nepřináší. Každá země si stejně musí vytvořit na základě přijatých norem národní dokument (přílohu) na základě svých zkušeností, klimatických poměrů atd., čímž pak nejsou požadavky na asfaltové směsi stejné v žádné ze dvou členských zemí. Tím pozbývá harmonizace smysl, protože pokud chci v příhraničních regionech vyrábět asfaltové směsi pro sousední zemi, musím směs vyrobit vždy stejně dle požadavků národní přílohy sousední země. Stejně tak by se postupovalo, i kdyby normy nebyly harmonizovány. Jediný smysl EN pro asfaltové směsi je mít stejné zkušební postupy, tj. normy řady EN 12697.

4. TG2 Zkušební normy

Byla přednesena zpráva za TG2 švédským zástupcem.

Diskutovalo se o korekcích v normách:

- EN 12697-1 Rozpustný obsah pojiva
- EN 12697-4 Frakcionační kolona
- EN 12697-14 Obsah vody
- EN 12697-25 Cyklická zkouška v tlaku
- CEN/TS 12697-50:2018 Odolnost proti obrusu

5letá revize existujících zkušebních norem

- prEN 12697-2:2022 Síťový rozbor po extrakci
- prEN 12697-16:2022 Obrus použitím pneumatik s hřeby
- prEN 12697-35:2022 Laboratorní výroba směsi

Systematická revize existujících částí CEN/TS 12697 (technické podmínky TP)

- prCEN/TS 12697-51:2022 Smyková pevnost povrchu
- prCEN/TS 12697-52:2022 Podmínky pro simulaci oxidativního stárnutí

TP zatím nejsou připraveny pro transformaci do norem.

5. Vypořádání připomínek po systematickém hlasování o revizi

- prEN 12697-41:2022 Odolnost proti rozmrazovacím látkám
- prEN 12697-43:2022 Odolnost proti působení pohonných hmot
- prEN 12697-47:2022 Stanovení obsahu popílků v Trinidadském asfaltu

6. TC227 – TC336

- EN 12591 Asfalty a asfaltová pojiva – Specifikace pro silniční asfalty
Norma byla schválena v CEN, ale nebyla citována ve věstníku. Při označování CE je nutno se odvolávat na verzi z roku 2013.
- EN 13924-1 Asfalty a asfaltová pojiva – Systém specifikace pro speciální silniční asfalty: Část 1: Tvrdé silniční asfalty
Norma nebyla citována ve věstníku a neexistují předchozí verze

- EN 13924-2 Asfalty a asfaltová pojiva – Systém specifikace pro speciální silniční asfalty: Část 1: Multigradové silniční asfalty
Dtto
- EN 14023: Asfalty a asfaltová pojiva – Systém specifikace pro polymerem modifikované asfalty
V současnosti probíhá revize normy

Podzimní jednání se konalo 26. a 27. října 2021 - hybrid

1. Revize CPR (nařízení o stavebních výrobcích)

Bylo referováno o dalším postupu při přípravě revize CPR. Do stávajícího textu byly zapracovány připomínky. Schválení nového CPR bude trvat cca 3 roky.

2. Ustanovení nové pracovní skupiny TG5

Revidované výrobní normy nebyly oficiálně citovány ve věstníku EU. Na základě této skutečnosti nejsou oficiálně použitelné. Po interním hlasování TC227 o dalším vývoji, kdy byla zvolena varianta „Příprava na možnou budoucí žádost o přepracování norem a zároveň byla zastavena revize harmonizovaných norem“, bylo rozhodnuto o založení nové pracovní skupiny TG5, která by měla sloužit k diskusi o vstupech pro budoucí proces revize.

5. července tohoto roku byla rozeslána výzva pro potencionální členy této skupiny s několika návrhy termínů pro zahajovací jednání. Protože na tuto výzvu téměř nikdo nereagoval, byla tato záležitost posunuta na jednání TC227/WG1. Zde byla pracovní komise založena a byl též dohodnut 1. termín jednání.

3. On-line seminář o laboratorním míchání asfaltových směsí s ohledem na revizi normy EN 12697-35

Seminář proběhl dne 24.8. s ohledem na rozdílné zkušenosti při přípravě a výrobě asfaltových směsí v laboratoři v jednotlivých členských zemích. Cílem semináře bylo vylepšit stávající postupy uvedené v této normě při její revizi.

Provedení revize normy vyplynulo z hlasování členských zemí, protože řada zemí vznesla připomínky ke stávajícímu znění.

Body, které se projednávaly na semináři:

Význam zkušební normy

- Norma je používána pro provádění zkoušek typu v laboratoři
- Nový návrh směsi
- V rámci výzkumu

Z tohoto pohledu je důležité, aby proces prováděný v laboratoři simuloval pokud možno dobře přípravu asfaltové směsi na obalovně.

Teploty

- Název „referenční teplota hutnění“ může být zavádějící – název by se měl změnit

Stanovení délky míchání

- Jedná se o celkový čas nebo o čas po přidání pojiva ?
- Odlišný čas je vyžadován pro litý asfalt

Teplota, při které se přidává R-materiál

- **Všeobecné otázky**
 - Je možné vůbec nasimulovat výrobu na obalovně?
 - Nahřívání R-materiálu po dobu 2,5 h vede k dalšímu stárnutí pojiva
- **Francouzské postřehy**
 - R-materiál by se měl předeřhřívát vždy, nezávisle na typu obalovny: teplota kameniva má být limitována hodnotou 230°C
- **Španělské postřehy**
 - Simulování podmínek na obalovně – dávkování za studena by se mělo provádět až do 30 % R-materiálu (40 % pro nízkoteplotní směsi)

4. TG2 Zkušební normy

Byla přednesena zpráva za TG2 švédským zástupcem.

Diskutovalo se o následujících normách:

- EN 12697-1 Rozpustný obsah pojiva
- EN 12697-4 Frakcionační kolona
- EN 12697-14 Obsah vody
- EN 12697-22 Zkouška pojíždění kolem
- EN 12697-25 Cyklická zkouška v tlaku
- EN 12697-38 Všeobecné zařízení a kalibrace
- EN 12697-40 Propustnost in situ
- EN 12697-46 Nízkoteplotní vlastnosti a tvorba trhlin pomocí jednoosé zkoušky tahem
- EN 12697-48 Spojení vrstev
- CEN/TS 12697-50 Odolnost proti ohrusu

Další plánovaná jednání

Další jednání v roce 2023 se bude konat v květnu on-line formou

2. Jednání NAT - týmu č. 6

Jarní jednání týmu č. 6 se konalo 1.7. 2021 ve Švábově

Na jednání byly probírány následující body:

1. Činnost Sdružení pro výstavbu silnic
2. Informace z CEN/TC 227/WG 1
3. Informace z komisí EAPA
4. Diskuze ke zkušenostem s používáním ČSN 73 6141
5. Informace o stavu normy ČSN 73 6120 – shrnutí
6. Diskuze k předpisům týkajícím se asfaltových směsí CRmB
7. Informace k TKP kap. 7
8. Diskuze k používání Vyhlášky č. 130/2019 Sb.

9. Informace o revizi normy ČSN 73 6121
10. Asfaltové emulze – požadavky na dodavatele
11. Přijetí závěrů, ukončení jednání

Podzimní jednání týmu č. 6 se konalo 22.11. v Hradci Králové

Na jednání byly probírány následující body:

1. Činnost Sdružení pro výstavbu silnic
2. Informace z CEN/TC 227/WG 1
3. Informace k revizi ČSN 73 6121 – představení návrhu normy se zapracovanými připomínkami z připomínkových jednání
4. Informace o projektu: CK01000158 – Využití vyšších množství R-materiálu v asfaltových směsích s asfaltovými pojivy typu PmB
5. Zkušenosti s uplatňováním předpisu – Odstraňování asfaltových vrstev zástupce společnosti EXACT
6. Informace z komisí EAPA
7. Informace z EAPA - poznatky k recyklaci
8. Diskuze, různé, přijetí závěrů

3. + 4. Informace o uskutečněném připomínkování prEN

V průběhu roku 2022 byly připomínkovány v ČR následující normy:

Návrh na systematickou revizi

EN 12697-18 Stékavost pojiva

EN 12697-27 Odběr vzorků

Enquiry - první stupeň připomínkování

prEN 12697-4 Znovuzískání pojiva – Frakcionační kolona

FV - Formální hlasování

FprEN 12697-41 Odolnost proti působení rozmrazovacích kapalin

5. Předpoklad prací v roce 2023

V roce 2023 bude pokračovat zpracování nových a revize vybraných zkušebních norem řady EN 12697 dle harmonogramu – (normy po pětiletém používání, sběr zkušeností, vlastní připomínkování).

U výrobních norem a norem pro kvalitu řady EN 13108 byly vydány normy 2. generace, proces harmonizace norem je však již více let pozastaven. Po interním hlasování TC227 o dalším vývoji, kdy byla zvolena varianta „Příprava na možnou budoucí žádost o přepracování norem a zároveň byla zastavena revize harmonizovaných norem“, bylo rozhodnuto o založení nové pracovní skupiny TG5, která by měla sloužit k diskuzi o vstupech pro budoucí proces revize. Skupina TG5 zahájí svoji práci v roce 2023.

6. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2022, doporučení, upozornění

Činnost v roce 2022 byla zaměřena na pravidelné připomínkování zkušebních norem. Některé zkušební normy jsou zpracovávány ve formě technických specifikací s ohledem na dosavadní nedostatek zkušeností. Po 3 letech bude rozhodnuto, jestle budou tyto specifikace transformovány na evropské normy.

V současnosti se jeví zcela jednoznačně, že harmonizace v oblasti evropské normalizace asfaltových směsí byla zbytečná, protože jsme se dostali do fáze, kdy nejsme schopni překonat byrokratické bariéry Evropské komise. Bohužel byl názor České republiky a Německa na deharmonizaci norem menšinový, čímž zůstává stav výrobních norem na mrtvém bodě.

7. Závěr

I přes výše uvedené problémy se podařilo v rámci týmu č. 6 pro asfaltové technologie zahájit revizi normy ČSN 73 6121 „Hutněné asfaltové vrstvy – provádění a kontrola shody“, kde jsou v přílohách uvedeny původní národní požadavky k jednotlivým evropským výrobním normám vydaným v roce 2008. Tím se podařilo dosáhnout revize klíčové normy se zavedením dalších navazujících norem např. ČSN 73 6141 „Požadavky na použití R-materiálu do asfaltových směsí“, čímž se otevírá cesta jak pro úpravu vybraných asfaltových směsí, tak zejména pro vyšší dávkování R-materiálu, který se stává při současných extrémně vysokých cenách ropy a jejich derivátů jako je v tomto případě asfalt, velice žádaným materiálem.

Závěrem je nutno opětovně ocenit úsilí firmy Pragoprojekt a.s. a Sdružení pro výstavbu silnic Praha, kterým se daří každým rokem získat prostředky na financování gestorské činnosti a dalších činností souvisejících se zaváděním evropských norem.

V Brně, dne 23. listopadu 2022

prof. Dr. Ing. Michal Varaus
Gestor za TC227/WG1